

mōhio ki ēnei manu. E kore ahau e whakaae kia ngaro noa atu te kūkupa i ngā whenua nei. Hoinō rā, ko tāku hiahia kia rongō anō i te reka o ēnei manu rangatira. Kāti rā, kua hikina te kohu. Me haere tāua ki ngā uru rākau e tu ana i te waokū. Tikina mai te hōiho.’

I haere māua mā runga hōiho mā te taha o te awa. I aru a Patu i te hōiho. He koata Karaitare tō māua hōiho. Ko tōna ingoa ko Keita. I whakatupu pērā ai me ā rātou e pai ai i te kāinga ki te tō rākau. Horekau he raruraru ki a ia te whakawaha i a māua me ā māua ō katoa. Pau te kotahi hāora ka tae ki te take o te awa. I te wāhi nei ka herea te hōiho. Ka mau māua i ngā pīkau nā, ka tīmata ki te kake i te puke. Ka mauria e ahau te kai. Kei tōku karanga matua te pū me ngā kariri. Heke pai te werawera o te tāngata i tēnei mahi. Ka tupu mātotoru ngā ponga me ngā rarauhe, me he pakitara.

I ngā rā o mua, i tū tētahi pā ki tēnei puke. I āianei nā i ūhia katoatia te pā ki te rākau. Ki te kore koe e mōhio he pā i reira, e kore e kitea, i te mātotoru o ngā rākau. Hoianō rā, ka kitea tonutia ngā ara waewae o ngā tāngata o te pā i ngā hiwi, anō he tāngata kei te pā tonu e noho ana.

I rewa te rā ki runga ā, e tikākā tonu ana. I haere māua mā runga i ngā hiwi ki te uru rākau. I te tetitei o ngā rākau mānuka me ngā tānekaha e

kore e kitea ngā whare me ngā pāmu o tō māua kāinga, ōtirā, ka rangona tonutia ngā mahi pāmu a te tāngata. I aru ahau i tōku karanga matua i te mea kei a ia te pū. Kei mua i a māua te kuri. Nāwai rā, ka tae atu ki tētahi rākau pūriri. He tohu whenua te rākau nei. Ka mōhio māua e kore e roa ka tae ki ngā rākau miro. Ka peka atu i te rākau, ka heke iho i te puke. Kikī ana te taha nei o te puke i ngā kareao. I poroa e ngā tāngata o te kāinga ngā kareao nei ki te mahi pungā. E tū ana ētahi rākau kauri i konei. I kōrero mai tōku karanga matua, ‘I mua, i whakarerea noatia e ngā tāngata mahi puihi ngā kauri nei i te teitei o tēnei puke. Waimarie ana tātou e tū tonu ana ngā rākau nei’. Kātahi ka mea mai, ‘He aha te mate e Patu? Anā! Titiro ki ngā kūkū rā!’

I kite ahau i ngā kūkū e rua e whakatopa ana ki te kāuru o ngā rākau ki raro iho i a māua ā, ka tau ki reira. Ko te meatanga o tōku karanga matua, ‘Tēnā pea kei ngā pūriri rā aua kūkū. Me haere ahau i te tuatahi kia kite.’ I ngaro atu ia i ngā rākau me ngā tūpākihi. Taro kau iho ka karanga mai ia, ‘Heke iho, ērangi kia tūpato i ngā pī.’ Ahakoa kihai ahau i kite i a ia, i aru ahau i tōna reo.

I taku hekenga, i rangona e ahau te harurutanga o ngā pī. Muia pai te wāhi rā. I titiro matatau ahau ki ngā rākau kia kite i te whare o ngā pī. I ōku kanohi e titiro whakarunga ana,

kihahi ahau i kite i te ruarua katipō kei te takahanga o tōku waewae. Ka takahi ahau ki runga rawa i te nohoanga o ngā katipō. Ai, e mara! Haruru pai ana te ngahere i te tangi o ngā katipō. Ngahue kau ake te wāhi i tū ai ahau. Auē te mamae hoki! I whati atu ahau i te wāhi rā. Kei toku mātenga me ōku taringa ngā katipō e werowero ana. Kihahi ahau i titiro whakamuri, ki mauī, ki matau raini. I heke iho ahau i te puke rā, anō rā he poaka puihi i ngangaua e ngā kuri.

I rangona e tōku karanga matua te whatinga i runga ake i a ia ā, ka heke iho i mua i ahau. Nā te mamae o ngā wero, me te horo o tōku haere, ka tūtuki noa tōku mata ki tētahi mānuka nui. Ka tāpapa rawa ki raro! I tōku tukitukitanga ki te rākau ka rangirua ōku whakaaro. Kihahi i tino mōhio i hea raini ahau. Kātahi anō ka rongō i te tangi me te wero o ngā katipō. I oho ahau, ka heke haere anō.

Nā tōku karanga matua ahau i tango ki te take o ngā kōrari. I whakaririka noa māua kia hoki rā anō ngā katipō ki te ruarua. I whiwhiwhi ētahi ki ōku makawe. Ka patua ēnei. I te mamae ki tōku mātenga ka tangi tiwerawera ahau. Nō te hokinga o ngā katipō, ka āta haere māua ki te take o te puke. He awa iti e tere ana ki reira. Kei ngā parenga o te awa ahau e noho tūwiriwiri ana. Ka māriri tōku mātenga i te wai makariki. Nā te wai anō ngā wero i whakahauora.

I mea mai tōku karanga matua, ‘Auē!’ Wāna anō e tama. Kua rewha rawa ōku kanohi. I pōhēhē ahau he pī hoki aua ngārara. Nōku te hē. Me hoki tāua ki te kāinga. Ka nui tēnei mō te rā nei. Ā te wā ka hoki mai anō tāua. Kātahi ia ka kata, ‘E tama, tō kaha hoki ki te oma! Mēnā he hōiho koe, ka nui ōku nama!’ Ahakoa te mamae o ngā wero i katakata ahau i āna kupu. E kore e kore, he tino kino tōna pai!

Ko ngā kaiwhakataetae whakamutunga o te wā hanga Māori mō te hunga pakeke o te whakataetae E Tuhi, e whakawhiwhia ana ki ā rā tou tiwhikite.

Rārangi Kupu

Katipō	Wasps
Kuri tohutohu	Pointer(dog)
Koata Karaitare	Quarter Clydesdale
Ngā Pēti Pai Rawa	Best Bets
Punga	Eel trap
Wāna anō	Expression of sadness